

LBRIS

We know
books

Director editorial: Răzvan BUCUROIU

DTP, Design & Coperta: Arhid. Alin V. GOGA

Coperta 1: *Chemarea Apostolilor Petru și Andrei*,

Duccio di Buoninsegna (pictor), Sieneze,

tempera pe panou, c. 1250/1255 - 1318/1319,

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ANDREI COROIAN ARHIMANDRIT

Patericul sfinților de pretutindeni: moștenitorii cerului /

Arhim. Andrei Coroian - București: Lumea credinței, 2025

ISBN 978-630-6562-25-1

2

Contact: www.lumeacredintei.com
razvan.bucuroiu@lumeacredintei.com

© Toate drepturile sunt rezervate Editurii Lumea Credinței.
Reproducerea, copierea, preluarea oricărui material fără acordul
scris al autorilor sunt interzise și supuse Legii pentru drepturile
de autor și drepturi conexe.

Arhim. Andrei COROIAN

PATERICUL
SFINȚILOR DE
PRETUTINDENI

Moștenitorii Cerului

LUMEA CREDINȚEI
București, 2025

CUPRINS

Răzvan Bucuroiu, <i>Scurt cuvânt înainte</i>	9
Sfântul Ierarh Nectarie de Eghina – Marele Taumaturg al zilelor noastre	13
Sfânta Cuvioasă Parascheva, mireasa lui Hristos	27
Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir, sau îndoita mărturisire a vieții creștine	37
Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou, un adevărat stăpânitor al pământului	45
Sfântul Apostol Andrei, părintele creștinismului românesc	51
Mirul bunătații Sfântului Ierarh Nicolae	59
Răspuns la chemarea Domnului: Sfântul Vasile cel Mare	67
Sfântul Serafim din Sarov, mărturisorul bucuriei și al luminii lui Hristos	75
Despre virtuțile dumnezeiescului Înaintemergător, Sfântul Ioan Botezătorul	83
Sfântul Antipa de la Calapodești, marele nevoitor din Tebaida Nordului	91
Avva Antonie sau fericirea de a cunoaște calea	105
Imnurile Sfântului Efreem Sirul, chemare la o pocăință luminoasă	115

Sfinții Trei Ierarhi ca modele de slujire	125
Sfântul Cuvios Ioan Casian din Dobrogea. Despre patimi și tămăduirea lor	133
Sfântul Ioan Casian sau arta de a tămădui mânia	147
Sfinții Patruzeci de Mucenici din Lacul Sevastiei	157
Sfinții ca modele în trăirea creștină: Sfântul Alexie, Omul lui Dumnezeu	163
Pe drumul către cer, cu Sfântul Ioan Scărarul	171
„Tăcerea care vorbește”: despre Avva Arsenie cel Mare	181
Apostolul Iubirii: Sfântul Ioan Evanghelistul	189
Soborul sfinților români – bucuria noastră dincolo de veac	197
Bincredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt	205
Focul ceresc aruncat pe pământ sau lucrarea lui Dumnezeu prin sfinți	217
Sfântul Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon ...	225
Sfântul Ioan Iacob Românul sau desăvârșirea pe calea monahală	231
Discernământul lui Avva Pimen	245

*Oamenii sunt creați pentru a fi fericiți
și numai acela care este fericit pe
deplin are dreptul să-și spună:
Toți cei fără de prihană,
toți sfinții mucenici au fost fericiți.*

F. M. DOSTOIEVSKI

SFÂNTUL IERARH NECTARIE DE EGHINA – MARELE TAUMATURG AL ZILELOR NOASTRE

Sfântul Ierarh Nectarie de la Eghina este unul dintre cei mai iubiți sfinți ierarhi din ultimele două sute de ani, un „Sfânt Nicolae al zilelor noastre”, mare trăitor-teolog, autor de manuale de teologie și unul dintre cei mai mari făcători de minuni și tămăduitori ai Bisericii. Este cunoscut în toată lumea pentru marele har primit de la Dumnezeu de a vindeca înfricoșătoarea boală a cancerului. Trăitor al unei vieți de o curăție îngerească, împlinitor cu râvnă de arhanghel al poruncilor dumnezeiești, Sfântul Nectarie a fost toată viața prigonit și persecutat pe nedrept. Această suferință nedreaptă, pe care a primit-o din mâna lui Dumnezeu cu mulțumire, a purtat-o cu seninătate, ridicându-se la o statură duhovnicească

apostolică, fiind asemenea lui Iov, Ieremia, Avraam și Sfântului Apostol Pavel.

Copilăria

Sfântul Nectarie s-a născut la 1 octombrie 1946, în localitatea Silivria din Tracia (Imperiul Otoman), nu departe de Constantinopol, într-o familie săracă, dar foarte evlavioasă. Bunica i-a insuflat din pruncie dragostea de Dumnezeu. Părinții săi, Dimos și Vasilichi, au născut șapte copii, iar Sfântul Nectarie a fost al treilea, primind la Botez numele Anastasie. Dăruit de Dumnezeu cu o minte desăvârșită și o mare dorință de învățatură, Anastasie a primit primele învățături despre Dumnezeu, despre creație și despre legea morală de la bunica sa, apoi a mers la școala din sat. De mic copil, însemna pe bucăți de hârtie cuvinte înțelepte, maxime sau citate din Sfânta Scriptură, din scrierile Sfinților Părinți sau fragmente din predicile pe care le reținea de la biserică. Le dăruia apoi celor din jur, arătând de copil o mare vocație de dascăl, părinte și păstor. Tot din hârtie și-a croit primele veșminte liturgice, imitând slujbele bisericești, pentru care simțea o mare bucurie. Viața orășelului natal era pătrunsă de adâncă evlavie, care gravita în jurul icoanei Maicii Domnului făcătoare

de minuni din catedrală, care venise prin minune acolo în 1204, iar copilul Anastasie, iubind slujbele bisericești și învățătura cărții, a petrecut aici primii paisprezece ani.

Din pricina sărăciei, pentru a-și continua studiile, a fost nevoit să lucreze în marele oraș Constantinopol. S-a angajat la un negustor de tutun, doar pentru hrană și loc de odihnă. Continua să se roage, să muncească cu hărnicie, să citească Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți și să împartă fâșii de hârtie, pe care scria cuvinte de folos. Purta haine ponosite și umbla desculț, iar într-o zi a scris o scrisoare Mântuitorului Iisus Hristos: „Hristoase al meu”, zicea, „a început iarna și sunt desculț. Te rog, Părinte al luminilor, trimite-mi câteva hăinuțe și o pereche de ghete. Tu știi că Te iubesc. Anastasie.” L-a rugat pe negustorul vecin să-i dea un timbru, spre a trimite scrisoarea la poștă. Neavând momentan timbru, negustorul a luat plicul copilului, spunându-i că va pune timbru a doua zi. Curios, a citit scrisoarea, rămânând profund impresionat de nevinovăția și curăția sufletească a viitorului sfânt. A cumpărat ceea ce-și dorea Anastasie, a scris o scrisoare ca răspuns din partea lui Dumnezeu, pe care împreună cu hainele și încălțăminte, le-a înmănat copilului. Într-o stare de bucurie greu de descris, acesta mulțumea neîncetat cu căldură lui Dumnezeu.

Dorința de a învăța carte

Dragostea sa pentru sfintele slujbe, caracterul său studios și evlavios, a atras atenția conducătorilor Școlii Metocului Sfântului Mormânt, care l-au angajat ca pedagog pentru clasele mai mici. Astfel, din puținul său câștig se întreținea la școală, iar o parte din bani îi trimitea părinților și fraților săi mai mici. La vârsta de douăzeci de ani, terminând studiile, a plecat ca tânăr învățător în satul Lipi din insula Hios. Credința, curăția, dragostea de muncă și corectitudinea sa l-au făcut cunoscut în toată insula. Participa cu drag la slujbele bisericii, cânta la strună, iar în duminici și sărbători, era trimis să predice în satele din jur, impresionând prin pregătirea sa teologică. În cei șapte ani în care a predat în această insulă, a pus mult suflet în educația creștină și patriotică a elevilor săi, știind că prin trăirea ortodoxă autentică va veni și vremea eliberării din robia turcească. În duminici și sărbători, urca la mănăstirea Nea Moni (Mănăstirea Nouă), unde a devenit ucenicul cuviosului Pahomie, un mare stareț și trăitor, iar mai apoi se va călugări. Și-a adus întreaga familie în insulă, pe frații mai mici i-a trimis la școli, unul dintre ei devenind dascăl în locul său, iar apoi, în 1873, având douăzeci și șapte de ani și o maturitate duhovnicească rar întâlnită, intră ca frate în mănăstirea Nea Moni, unde, după trei

ani, va fi călugărit cu numele Lazăr, la 7 noiembrie 1876. Datorită studiilor sale, între alte ascultări, va fi și secretarul mănăstirii, iar la 15 ianuarie 1877, va fi hirotonit ierodiacon primind numele Nectarie. A trăit în mănăstire, în iubire și respect față de frați. Unul dintre oamenii înstăriți ai insulei, Ioan Hiotis, auzind de tânărul ierodiacon, a venit într-o duminică la mănăstire, unde, auzindu-l predicând, a rămas profund impresionat. S-au împrietenit repede, iar acesta, auzind de dorința sfântului de a studia la Atena, s-a oferit să-l sprijine financiar. Cu binecuvântarea starețului și a mitropolitului, a studiat trei ani studii postliceale, cu rezultate excepționale. Iar apoi, printr-o recomandare făcută de domnul Ioan Hiotis, patriarhul Sofronie al Alexandriei, fost mitropolit de Hios, i-a acordat o bursă și binecuvântarea de a studia la Facultatea de Teologie din Atena.

În Alexandria Egiptului

Ajuns în Alexandria, Egiptului, va fi primit cu dragoste în obștea Patriarhiei, iar prin slujirea sa evlavioasă și predicile sale, a devenit apreciat și iubit. În 1882 a început studiile la Atena, unde, datorită pregătirii sale teologice, a trecut ușor examenele. În duminici, predica prin parohiile ateniene și scria

articole în periodicele bisericești, pe care mai târziu le va aduna într-o carte. După patru ani de studii, cu rezultate excepționale în cetatea ateniană, se va întoarce în Alexandria, licențiat. A fost numit predicatorul catedralei, aducând la credință și trezind la trăire duhovnicească multe suflete. A publicat cărțile „Cuvântări bisericești” și „Cinci cuvântări duhovnicești despre Postul Mare.” Credincioșii îl iubeau ca pe un mare povățuitor duhovnicesc. Între timp, fiind hirotonit ieromonah, s-a arătat un iscusit duhovnic. Ridicat la rangul de arhimandrit și făcând parte din consiliul patriarhal, timp de trei ani, împreună cu credincioșii pe care-i păstorea, a mărit și pictat biserica parohiei „Sfântul Nicolae” din Alexandria.

Mitropolit de Pentapolis

Lucrarea duhovnicească și misiunea pastorală a viitorului sfânt Nectarie nu puteau fi trecute neobservate. Apreciat, iubit, ascultat, invidiat de unii, la 15 ianuarie 1889, va fi hirotonit episcop, cu titlul de mitropolit de Pentapolis, o veche eparhie din Libia. Fără a-și dori aceste înălțări, a primit ascultarea administrativă de responsabil cu problemele Patriarhiei din Cairo. Duhovnicește, rămânea parohul parohiei

„Sfântului Ierarh Nicolae”. Pentru sfântul Nectarie, care primea totul ca din mâna lui Dumnezeu, o mare încercare a venit asupra sa. După doar un an de slujire arhierescă, clerici răuvoitori și invidioși l-au acuzat în fața Patriarhului Sofronie, care, din pricina vârstei, pierduse darul discernământului, că mitropolitul Nectarie dorește cu orice preț să-i ia locul. Patriarhul a crezut, iar la 3 mai 1890, a dat o ordonanță prin care tânărul mitropolit Nectarie era eliberat din toate funcțiile, rămânând simplu preot slujitor la sfântul altar al bisericii parohiale „Sfântul Nicolae”. Sfântul a primit aceasta cu bucurie, dar după câteva luni, la 11 iunie 1890, la insistențele acelora răuvoitori, preafericitul l-a îndepărtat definitiv din Patriarhia Alexandriei, dându-i cartea canonică pentru a se întoarce în Grecia, pe motivul neacomodării cu clima africană. Astfel, la începutul lunii august, ajungea din nou în Atena. Credincioșii din Egipt l-au plâns multă vreme pe Sfântul Nectarie.

Din nou în Grecia

Sfântul, la rândul său, a plecat cu durere în suflet, gândindu-se la soarta credincioșilor săi, dar s-a supus proniei și rânduielii divine, cu pace în suflet și bucurie duhovnicească. Ajuns la Atena, o jumătate de an s-a

descurcat greu, nefiind primit nicăieri să slujească; scrisorile defăimătoare din Egipt ajunseseră aici pentru a-i crea o stare ostilă. Până la urmă, a fost primit ca predicator la mitropolia de Evvia, însă, datorită faptului că mitropolitul nu era acasă, l-au primit cu ostilitate. În prima duminică în care a slujit și predicat, a fost huiduit; oamenii părăseau biserica. S-a întâmplat așa două, trei duminici la rând. Dar cei care-l ascultau cu atenție au remarcat harul, pregătirea sa teologică și trăirea sa duhovnicească. Unii credincioși din Egipt au venit și au mărturisit nevinovăția sa, iar după câteva duminici, toți și-au cerut iertare, iubindu-l și aplaudându-l cu entuziasm la sfârșitul Sfintei Liturghii și al predicilor sale minunate.

Director la Seminarul Rizarion

Apreciat pentru slujirea sa plină de evlavie, trăirea sa duhovnicească înaltă și temeinicele sale cunoștințe teologice, Sfântul Nectarie va fi numit director al Seminarului Teologic Rizarion din Atena, unde va avea un impact duhovnicesc foarte puternic asupra generației de preoți. Încă din prima zi, când, conform protocolului de instalare, s-a închinat la icoanele din paraclisul Seminarului, în fața audienței, a lăsat o profundă impresie, datorită evlaviei și curăției sale

sufletești. Lacrimile duhovnicești care curgeau din ochii săi și lumina dumnezeiască care strălucea pe fața sa au lăsat o impresie de neșters asupra elevilor și profesorilor, care erau conștienți că au în fața lor un sfânt, un mare om al lui Dumnezeu. Când doi elevi s-au certat, iar pedagogul i-a adus în fața directorului pentru a fi pedepsiți, Sfântul Nectarie a surprins prin pedagogia sa: „Nu vă pedepsesc pe niciunul! Mă pedepsesc pe mine! Trei zile nu mănânc, postesc și mă rog, ca dragostea să revină între voi!” Era o pedagogie nouă, pentru acel sfârșit de veac XIX, cu idei iluministe și început de secularizare în Europa, însă era o pedagogie veche, pedagogia evanghelică a lui Hristos, care începea să renască prin Sfântul Nectarie, care va renaște mereu în orice epocă, până la sfârșitul veacurilor. O altă faptă evanghelică a sfântului este aceea că atunci când omul de serviciu al Seminarului s-a îmbolnăvit și a lipsit o vreme, sfântul a făcut singur în taină lucrarea lui, spre a nu fi concediat.

La Mănăstirea Sfânta Treime din Insula Eghina

Încă din timpul directoratului la Seminarul Rizarion, Sfântul Nectarie a început ctitorirea unei

mănăstiri în Insula Eghina. A construit o biserică măreață închinată Sfintei Treimi, a adunat o frumoasă obște de maici și surori, iar după paisprezece ani, la sfârșitul anului școlar 1908, și-a luat rămas bun de la elevii și profesorii Seminarului. Avea șizeci și doi de ani. La mănăstire era încă multe de făcut, așa că sfântul muncea cot la cot cu muncitorii. A organizat obștea monahală după rânduială, a organizat o școală monahală, unde preda scrisul, cititul, învățăturile teologice și muzică psaltică maicilor și surorilor. S-a împrietenit cu toți locuitorii insulei, care îl iubeau și-l poșteau în casele lor pentru rugăciuni și binecuvântări. Odată, prin rugăciunea sa, a alungat un nor de lăcuste. Simplitatea și smerenia sa erau desăvârșite. Odată, un ucenic, viitorul mare cuvios Filotei Zervakos, l-a găsit în haine de lucru și nu l-a recunoscut. „Cheamă pe Preasfințitul Nectarie!” i-a spus. Sfântul a făcut ascultare, s-a dus și s-a schimbat, apoi s-a înfățișat ucenicului, care a căzut în genunchi, cerându-și iertare. Odată, a urcat împreună cu câteva măicuțe în munții Eghinei. I s-au arătat adevărații Sfinții Mare Mucenic Mina și Sfântul Dionisie. Acolo fusese o mănăstire închinată lor, care era ruinată. Sfântul a profețit renașterea ei, iar astăzi este o mănăstire înfloritoare, cu multe măicuțe.

Sfârșitul și preaslăvirea

În insula Eghina, sfântul trăia ritmul vieții monahale, cu cele șapte laude, cu neîncetată rugăciune. Sufletul său era plin de pace și roade duhovnicești, iar sfârșitul și-l presimțea aproape. La 20 august 1920, a cerut să fie dus la icoana Maicii Domnului Hrisoleontisas, unde a rămas câteva zile. A vorbit cu Maica Domnului, cu îngerii și cu sfinții, iar la întoarcere a spus: „Binecuvintez ultima oară mănăstirea și această insulă! Plec la cer...”. Maicile l-au dus la spital la Atena, unde a mai trăit câteva luni. Avea cancer la prostată. Spitalul s-a sfințit prin prezența sa. Omul paralizat, vecin de pat, s-a vindecat prin atingere de hainele sfântului. La 8 noiembrie 1920, în bucuria cântărilor sfinților Serafimilor, Heruvimilor, Tronurilor, Stăpâniilor, Puterilor, Arhanghelilor și Îngerilor, sufletul a urcat cu bucurie la Hristos. La mormântul său au început să izvorască minunile și tămăduirile, un cult popular de mare amploare s-a născut și a crescut în Eghina și, implicit, în toată Grecia. La 20 aprilie 1960, Patriarhia Ecumenică l-a canonizat oficial pe Sfântul Nectarie, cu data de prăznuire 9 noiembrie. Sfântul Ierarh Nectarie a lăsat Bisericii nu doar moaștele sale izvorătoare de mir și făcătoare de minuni, ca la un al doilea Sfânt Nicolae, ci o valoroasă operă teologică și duhovnicească, dintre care amintim